

CICLE DE LECTURES POÈTIQUES AL VAPOR BADIA

4a. sessió: dimecres 11 d'abril de 2018.

W. H. AUDEN (1907 - 1973)

Whystan Hugh Auden és un poeta britànic, nacionalitzat nord-americà el 1946, que passa per etapes molt diferents: des de la imitació juvenil de T.S. Eliot fins a l'adquisició d'un llenguatge més planer; o des del marxisme, la psicoanàlisi i el compromís polític a la religiositat. Considerat un dels grans poetes del segle XX, va participar en la guerra civil espanyola, va col·laborar amb compositors com Igor Stravinsky o Benjamin Britten, i va escriure per a Pau Casals la lletra de l'hime de les Nacions Unides.

Traduccions de Salvador Oliva:

PAREU TOTS ELS RELLOTGES

Pareu tots els rellotges, desconnecteu tots els telèfons,
doneu al gos, perquè no bordi, l'os més suculent,
silencieu els pianos, i amb timbals amortits emporteu-vos el fèretre, i que entrin els amics.

Que els avions gemeguïn fent cercles dalt del cel
escrivint-hi el missatge: el meu amic ha mort;
poseu senyals de dol al coll blanc dels coloms,
i que els guardes es posin els guants negres de cotó.

Per mi, ell era el nord, el sud, l'est i l'oest,
el treball setmanal i el descans de diumenge,
migdia i mitjanit, paraules i cançons.
Jo em creia que l'amor podia durar sempre:
anava errat.

No vull estrelles, ara; feu-me negra la nit,
enretireu la lluna, desarboreu el sol,
buideu el mar, desforesteu els boscos,
perquè ja res pot dur-me res de bo.

FUNERAL BLUES

Stop all the clocks, cut off the telephone,
Prevent the dog from barking with the juicy
bone.
Silence the pianos and, with muffled drum,
Bring out the coffin. Let the mourners come.

Let aeroplanes circle moaning overhead
Scribbling in the sky the message: "He is dead!"
Put crepe bows around the white necks of the
public doves.
Let the traffic policemen wear black cotton
gloves.

He was my north, my south, my east and west,
My working week and Sunday rest,
My noon, my midnight, my talk, my song.
I thought that love would last forever; I was
wrong.

The stars are not wanted now; put out every one.
Pack up the moon and dismantle the sun.
Pour away the ocean and sweep up the wood.
For nothing now can ever come to any good.

MUSÉE DES BEAUX ARTS

Sobre el dolor no van equivocar-se mai
els vells mestres: que bé que van entendre
el lloc que té entre els homes, com sorgeix
mentre algú altre menja, o obre una finestra,
o simplement es passeja avorrit;
com, mentre els vells esperen amb passió i
reverència
el naixement miraculós, sempre hi ha d'haver
nens
patinant en un llac vora del bosc,
que no volien pas que tingués lloc per força.
Mai no van oblidar
que fins i tot el terrible martiri ha de seguir el
seu curs,
sigui com sigui, en un racó, en un lloc de
desordre
on els gossos van fent vida de gos, i el cavall
del botxí
es refrega les anques innocents a la soca d'un
arbre.

A l' *Ícar* de Brueghel, per exemple, amb quina
calma
tot va allunyant-se del desastre; el llaurador
potser
haurà sentit el xap, el crit abandonat; però, per
ell,
no era pas cap caiguda d'importància: el sol
brillava,
com ho havia de fer, sobre unes cames blan-
ques
que desapareixien dins la verdor de l'aigua.
I el vaixell car i delicat, que havia d'haver vist
alguna cosa sorprenent, un noi caient del cel,
se n'havia d'anar cap a algun lloc, i va salpar
calmosament.

About suffering they were never wrong,
The old Masters: how well they understood
Its human position: how it takes place
While someone else is eating or opening a win-
dow or just walking dully along;
How, when the aged are reverently, passionately
waiting
For the miraculous birth, there always must be
Children who did not specially want it to hap-
pen, skating
On a pond at the edge of the wood:
They never forgot
That even the dreadful martyrdom must run its
course
Anyhow in a corner, some untidy spot
Where the dogs go on with their doggy life and
the torturer's horse
Scratches its innocent behind on a tree.

In Brueghel's *Icarus*, for instance: how every-
thing turns away
Quite leisurely from the disaster; the ploughman
may
Have heard the splash, the forsaken cry,
But for him it was not an important failure; the
sun shone
As it had to on the white legs disappearing into
the green
Water, and the expensive delicate ship that must
have seen
Something amazing, a boy falling out of the sky,
Had somewhere to get to and sailed calmly on.

CURTS

Les nostres taules i cadires
coneixen coses de nosaltres
que les nostres amants no sabran mai.

Benaurades les regles de la mètrica
que anul·len les respostes automàtiques,
ens forcen a pensar dues vegades
i ens alliberen dels grillons del Jo.

No, surrealistes, no!
No, fins i tot al poema
més salvatge li calen
-com a la prosa- bases
plenes de sentit comú.

Les converses dels ocells
duren molt poc
però signifiquen molt.

Our tables and chairs and sofas
know things about us
our lover's cant.

Blessed be all material rules that forbid automa-
tic reponses,
force us to have second thoughts, free form the
fettters of Self.

No, Surrealists, no! No, even the wildest of poems
must, like prose, have a firm basis in staid common-
sense.

The conversations of birds
say very little
but mean a great deal.

Traduccions de Marcel Riera:

FOXTROT

Al soldat li agrada la seva arma,
a l'estudiós li agrada llegir,
al ramader li agraden les bèsties
a l'actriu de cine presumir.
D'amor, se'n troba arreu i a tothora
perquè el món, d'amor, sempre
n'és ple;
n'hi ha que embogeixen amb Mae
West,
però tu ets la meva tassa de te.

N'hi ha que enraonen d'Alexandre,
d'altres prefereixen Fred Astaire,
algunes volen herois amb grenyes
i d'altres se'ls trien inexperts,
algunes prefereixen missaires
i d'altres que no sàpiguen re,
algunes volen ser maltractades,
però tu ets la meva tassa de te.

Alguns embogeixen pels terriers
d'altres pels pequinesos, gens
mansos,
alguns pels gats tigrats i pels lloros,
pels conillets d'Índies o pels
gansos.
Diu que hi ha pacients als
manicomis
que s'afiguren que són un be;
la meva tia es creia llentia,
però tu ets la meva tassa de te.

N'hi ha que són amples de cintura,
d'altres tenen el nas al clatell,
d'altres, en canvi, un ronyó que sura
i encara d'altres dits de martell.
Alguns tenen colze de tennista
i d'altres, de grans, en tenen ple,
d'altres no fan gaire bona flaire
però tu ets la meva tassa de te.

A la merla li agraden els cucs,
l'escurçó pren el sol al pedrís,
l'ós polar sempre porta peücs,
l'elefant es cruspeix un pastís.
La truita neda enmig del cabal,

la balena a l'oceà serè
i els gossos busquen un vell
fanal,
però tu ets la meva tassa de
te.

FOXTROT FROM A PLAY

The soldier loves his rifle,
The scholar loves his books,
The farmer loves his horses,
The film star loves her looks.
There's love the whole world over
Wherever you may be;
Some lose their rest for gay Mae
West,
But you're my cup of tea.

Some talk of Alexander
And some of Fred Astaire,
Some like their heroes hairy
Some like them debonair,
Some prefer a curate
And some an A.D.C.,
Some like a tough to treat'em rough,
But you're my cup of tea.

Some are mad on Airedales
And some on Pekinese,
On tabby cats or parrots
Or guinea pigs or geese.
There are patients in asylums
Who think that they're a tree;
I had an aunt who loved a plant,
But you're my cup of tea.

Some have sagging waistlines
And some a bulbous nose
And some a floating kidney
And some have hammer toes,
Some have tennis elbow
And some have housemaid's knee,
And some I know have got B.O.,
But you're my cup of tea.

The blackbird loves the earthworm,
The adder loves the sun,
The polar bear an iceberg,
The elephant a bun,
The trout enjoys the river,
The whale enjoys the sea,
And dogs love most an old lamp-post,
But you're my cup of tea.

BLUES DEL REFUGIAT (DEU CANÇONS I)

Digues que aquesta ciutat, d'ànimes,
en té deu milions;
n'hi ha que viuen en forats, n'hi ha
que viuen en mansions:
i malgrat això no hi tenim lloc, estimada,
no hi tenim lloc.

Una vegada vam tenir una pàtria, la més
justa que hi ha,
si mires l'atlas la trobaràs allà:
ara no podem anar-hi, estimada, ara no hi
podem anar.

Al pati de l'església hi ha un vell teix que
no se'n mou
i cada primavera floreix de nou:
els vells passaports això no ho poden fer,
estimada, no ho poden fer.

El cònsul va donar un cop damunt la taula
i va dir:
"si no teniu passaport, oficialment us
acabeu de morir":
però encara estem vius, estimada, però
encara estem vius.

Vaig anar al comitè, em van oferir un
seient,
van demanar-me si us plau que hi tornés
l'any vinent:
però avui on anirem, estimada, però avui
on anirem?

Vaig anar a un míting; l'orador es va
aixecar i parlà:
"si els deixéssim entrar, ens robarien el
pa":
parlava de tu i de mi, estimada, parlava de
tu i de mi.

Però a dalt del cel se sentia tronar i
retrunyir,
era Hitler que per tot Europa deia "han de
morir!":
ell parlava de nosaltres, estimada, parlava
de nosaltres.

Vaig veure un lacai amb jaqué i ben
cordat,
vaig veure una porta que s'obria i
com entrava el gat:
però no eren jueus alemanys,
estimada, no eren jueus alemanys.

Vaig baixar fins al port i em vaig
quedar al moll, badant;
vaig veure els peixos, com si fossin
lliures, nedant:
a l'abast de la mà, estimada, a
l'abast de la mà.

Vaig travessar un bosc i, als arbres,
vaig veure rossinyols;
no hi havia polítics i cantaven a cor
què vols:
no era la raça humana, estimada, no
era la raça humana.

Vaig somniar que veia un edifici
molt alt i, després,
milers de finestres i també portes a
milers;
no n'hi havia cap de nostra,
estimada, no n'hi havia cap de
nostra.

Em vaig aturar a la plana mentre
queia la neu;
deu mil soldats desfilaven amb aire
greu:
ens buscaven a tu i a mi, estimada,
ens buscaven a tu i a mi.

REFUGEE BLUES (TEN SONGS I)

Say this city has ten million souls,
Some are living in mansions, some are living
in holes:
Yet there's no place for us, my dear, yet
there's no place for us.

Once we had a country and we thought it fair,
Look in the atlas and you'll find it there:
We cannot go there now, my dear, we cannot
go there now.

In the village churchyard there grows an old
yew,
Every spring it blossoms anew:

Old passports can't do that, my dear, old passports
can't do that.

The consul banged the table and said:
"If you've got no passport you're officially dead":
But we are still alive, my dear, but we are still alive.

Went to a committee; they offered me a chair;
Asked me politely to return next year:
But where shall we go to-day, my dear, but where
shall we go to-day?

Came to a public meeting; the speaker got up and
said:
"If we let them in, they will steal our daily bread":
He was talking of you and me, my dear, he was
talking of you and me.

Thought I heard the thunder rumbling in the sky;
It was Hitler over Europe, saying, "They must die":
We were in his mind, my dear, we were in his mind.

Saw a poodle in a jacket fastened with a pin,
Saw a door opened and a cat let in:
But they weren't German Jews, my dear, but they
weren't German Jews.

Went down the harbour and stood upon the quay,
Saw the fish swimming as if they were free:
Only ten feet away, my dear, only ten feet away.

Walked through a wood, saw the birds in the trees;
They had no politicians and sang at their ease:
They weren't the human race, my dear, they weren't
the human race.

Dreamed I saw a building with a thousand floors,
A thousand windows and a thousand doors;
Not one of them was ours, my dear, not one of them
was ours.

Stood on a great plain in the falling snow;
Ten thousand soldiers marched to and fro:
Looking for you and me, my dear, looking for you
and me.

FEM TARD

Els rellotges no saben dir-nos en
quin moment
podem resar i per quina gent
perquè el temps no té espera,
perquè li anem al darrera,
perquè el temps ja no és el temps
que era.

I és que a la nostra pregunta li costa
trobar a l'ull d'una estàtua la
resposta.

Només els vius voldrien saber
en quines mans
es troben ara els llorers dels
romans:
els morts ho saben abans.

Què els passa als vius quan
arriba la mort?
No ho sé, ni tu tampoc. La
mort no entén la mort.

NO TIME

Clocks cannot tell our time of day
For what event to pray
Because we have no time, because
We have no time until
We know what time we fill,
Why time is other than time was.

Nor can our question satisfy
The answer in the statue's eye.
Only the living ask whose brow
May wear the Roman laurel now:
The dead say only how.

What happens to the living when
they die?
Death is not understood by death; nor
you, nor I.